

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJASTO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
01.02.2013	
Dnro/Dnr	HEL 2012 - 006 256
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	12 02 01

Helsingin kaupunginhallitus

Helsinki 1.2.2013

Esitys Checkpoint Helsinki –kuvataidehankkeen organisoimiseksi ja käynnistämiseksi vuosina 2013-2014

(Esitys korvaa keväällä jätetyn esityksen.)

Checkpoint Helsinki lyhyesti

Checkpoint Helsinki on kansainvälistä nykytaidetta tuottava ja esittävä organisaatio. Sen toimintaa linjaavat vaihtuvat kansainväliset kuraattorityöryhmät, jotka kutsuvat ajankohtaisia nykytaiteilijoita työskentelemään Helsingissä. Kaupunkitilaan ja erilaisiin esityspaikkoihin sijoittuvat teokset tekevät taiteesta näkyvän osan Helsingin kaupunkikuvaa ja imagoa. Yleisötyöhön panostetaan, koska pyrkimyksenä ei ole tavoittaa vain nykytaiteeseen valmiiksi vihkiytyneitä, vaan laajoja ja erilaisia yleisöjä. Toteutetuista teoksista kerätään Checkpoint Helsinki -kokoelmaa.

Taiteilijavalinnoissa keskitytään korkeatasoisiin, nousussa oleviin taiteilijoihin, joiden teosten hinnat ovat vielä kohtuullisia. Ne ovat potentiaalisia tulevaisuuden merkkiteoksia. Näin Helsinkiin voidaan saada pitkällä tähtäimellä kansainvälisesti huomattava, aikansa keskeisiä taiteilijoita edustava nykytaiteen kokoelma. Checkpoint Helsinki lisää Helsingin kansainvälistä tunnettuutta ja vetovoimaa elinvoimaisena taide- ja kulttuurikaupunkina, mikä heijastuu koko maan kulttuurielämään.

Checkpoint Helsinki on itsenäinen toimija, mutta sen toiminta perustuu verkostoihin ja synergiaan. Teostuotannot toteutetaan yhteistyössä muiden paikallisten toimijoiden kanssa hyödyntäen olemassa olevia resursseja, tiloja ja osaamista. Yhteistyökumppaneiksi ovat muodostumassa muun muassa Helsingissä toimivat taidemuseot, Helsingin juhlatilat, taiteilijaresidenssitoimija HIAP, IHME-nykytaidefestivaali ja Keskustakirjasto. Hankkeen ideoinnin myötä taidekentän toimijoiden välille syntyneessä keskustelussa on tullut esiin tarve Checkpoint Helsingin kaltaiselle taholle, joka luo yhteistyötä erilaisten taidetoimijoiden välille. Checkpoint Helsingin verkostoitumiseen ja yhteistyöhön perustuva tuotantomalli on sen keskeinen tapa uudistaa taidekentän vakiintuneita toimintatapoja. Hyödyntämällä olemassaolevia rakenteita myös muut paikalliset toimijat saavat uusia toimintamahdollisuuksia ja kansainvälistä näkyvyyttä.

Avoimien keskustelujen kautta syntyneen Checkpoint Helsingin takana on yli sata taidealan ammattilaista. Checkpoint Helsingin toimintamalli ja tuotantorakenne perustuvat joustavuudelle sekä ajankohtaisten taidemuotojen ja taideteosten mahdollistamiselle. Checkpoint Helsinki ei rahoita jäsentensä taiteellista työskentelyä, vaan kanavoi resursseja muille taidekentän toimijoille. Teos- ja tapahtumatuotanto käynnistyy vuonna 2013, jolloin Checkpoint Helsinki toteuttaa useita produktioita Helsingissä. Samalla rakennetaan Checkpoint Helsingin toimintamallia ja –mahdollisuuksia tuleville vuosille.

Checkpoint Helsinki –pilottihanke vuonna 2013

Checkpoint Helsinki on tähän mennessä laatinut esiselvityksen hankkeen mahdollisuuksista, käynnistänyt pilottivuoden suunnittelun ja rekrytoinut osa-aikaisen tiedottajan Opetus- ja kulttuuriministeriöltä vuonna 2012 saadun 30 000 euron projektivastuksen sekä Koneen säätiöltä

vuonna 2013 saadun 50 000 euron projektiavustuksen turvin. Toiminnan organisoimiseksi on perustettu Checkpoint Helsingin tukiyhdistys ry., joka vastaa toiminnan hallinnosta ja taloudesta.

Joulukuussa 2012 toteutetun open call –projekti -ideahaun tuloksena saatiin n. 90 ehdotusta toteutettaviksi pilottihankkeiksi syksyllä 2013. Pilottia suunnitteleva työryhmä tutkii parhaillaan näitä ideoita ja hahmottelee aikatauluja tapahtumille. Lähtökohtaiset kriteerit pilottihankkeen teokselle ovat seuraavat:

- uusi ja varta vasten Helsinkiin suunniteltu
- nykyaikaisesti kiinnostava, ennen näkemätön asenne ja työskentelymetodi
- tekijä ei ole vielä etabloitunut, vaan vasta laajemman yleisön tietoisuuteen nouseva
- pilottivuoden teos keskittyy julkiseen tilaan.

Ryhmä valitsee ehdotuksista n. 10-20 taiteilijaa tai kuraattoria, joilta pyydetään tarkennettu luonnos Helsinkiin tehtävää teosta varten. Ehdotuksista maksetaan 1000 euron luonnospalkkio. Toteutettaviksi elo-syyskuussa 2013 valitaan noin 5 teosta, loput jäävät arkistoon tulevia vuosia varten.

Alkuvuodesta 2013 toteutetaan kaksi Checkpoint Helsingin tulevia projekteja kartoittavaa hakua. Tammikuussa on haettu ehdotuksia Checkpoint Helsingin kuraattoripooliin ja kuraattoritukiryhmään (advisory board). Valitut kuraattorit kutsutaan keväällä tutustumaan Helsinkiin ja he tekevät omat ehdotuksensa Checkpoint Helsingin tuottamiksi projekteiksi. Ehdotukset esitetään elokuussa 2013 järjestettävässä seminaarissa ja osa projekteista toteutetaan vuosien 2014 ja 2015 aikana. Keväällä järjestetään myös kansainväliselle taidekentälle suunnattu haku, jossa haetaan teosehdotuksia vuosille 2014 ja 2015.

Elokuussa 2013 järjestetään yhteistyössä Kiasman kanssa korkeatasoinen, kansainvälinen, kahden päivän seminaari, jossa keskustellaan nykyaikaisen ajankohtaisista käytännöistä ja avataan Checkpoint Helsingin toimintamallia ja ajatusta taideteoksen elinkaaresta. Seminaariin kutsutaan puhumaan Checkpoint Helsingille valittujen kuraattorien lisäksi muita merkittäviä kansainvälisen nykyaikaisen asiantuntijoita. Seminaari on samalla Checkpoint Helsingin kansainvälinen lanseeraus.

Keväällä 2013 valmistellaan suunnitelmat pilottivuoden jälkeisen tuotantorakenteen käynnistämiseksi (tuotantorakenne on esitelty esiselvityksessä). Vuoden aikana selvitetään, toimiiko Checkpoint Helsinki jakossa parhaiten tiiviimmässä yhteydessä johonkin toiseen toimijaan, kuten Helsingin juhlatuokoihin tai Helsingin taidemuseoon.

Vuoden aikana Checkpoint Helsingin tunnettuutta lisätään ja sitä esitellään laajasti kansainvälisissä taidejulkaisuissa ja muissa kanavissa.

Toiminnan käynnistäminen vuonna 2014

Pilottivuoden aikana rakennettu organisaatio ryhtyy vuonna 2014 toteuttamaan projekteja yhdessä valittujen kuraattoreiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Tuotannon edistäminen vaatii jatkuvaa ja aktiivista kansainvälistä toimintaa ja keskustelua, jotta merkittävin ja kiinnostavin taiteen tekeminen löytää tiensä Helsinkiin. Siksi kansainväliset yhteydet, matkat maailmalle ja sieltä kutsutut vieraat tänne ovat elimellisen tärkeitä.

Valitut kansainväliset kuraattorit tuottavat eri puolille Helsinkiä projekteja, jotka haastavat käsityksemme nykytaiteesta. Projekteja tuotetaan ja julkaistaan yhdessä muiden pääkaupunkiseudun taidetoimijoiden kanssa. Checkpoint Helsingillä on Helsingin keskustassa toimipiste, joka huolehtii organisoinnista ja tiedotuksesta ja jonka yhteydessä on jatkuvasti käytössä oleva projektitila taidetta ja taiteilijoita varten. Teostuotantoja on esillä vaihtuvissa esityspaikoissa Helsingissä.

Checkpoint Helsingin tavoitteena on uudistaa taiteen esittämisen käytäntöjä avaamalla myös teoksen syntymisen vaiheita yleisölle. Toiminnassa huomioidaan koko teoksen elinkaari: teoksen tekemisen prosessi, valmiin teoksen esilläolo ja vastaanotto sekä sen tallentaminen kokoelmaan. Teoksen elinkaaren avaamista yleisölle tuetaan laadukkaalla pedagogisella toiminnalla. Teoksen valmistumisen ja esilläolon dokumentoiminen on yksi keskeinen osa Checkpoint Helsingin toimintaa ja sen resursointiin kiinnitetään erityistä huomiota mm. rakentamalla kotisivut tukemaan dokumentoinnin tarpeita. Uusien teosten tilaajana ja tuottajana Checkpoint Helsinki on taiteilijan työskentelyn mahdollistaja. Tähän rooliin liittyen talousarvioon on varattu resursseja taiteilijapalkkioihin.

Projektien tuloksena syntyville teoksille määritellään hinta, joka sisältää teoksen tuotantokustannukset taiteilijapalkkioineen ja jotka on sisällytetty tähän talousarvioon. Helsingin kaupungilla on etuosto-oikeus taideteoksiin ja se voi nimelliskorvausta vastaan hankkia teokset Helsingin taidemuseon kokoelmaan niin halutessaan. Kolmannen osapuolen hankkiessa teoksia omistukseensa määritellyllä kokonaishinnalla, varat palautuvat takaisin Checkpoint Helsingin toimintaan.

Hankkeen talousarvio ja sen perustelut

Esityksemme Helsingin kaupungin tuesta Checkpoint Helsingille koskee pilottivuotta 2013 ja toiminnan käynnistymistä vuonna 2014. Arviomme mukaan hanke vaatii pilotointivaiheen jälkeenkin kaupungin perusrahoituksen, mutta olemme tietoisia, että jatkovuosien rahoituksesta päätetään erikseen. Tavoite on, että vuosien 2015 ja 2016 aikana Checkpoint Helsingin toiminta on vakiintunut ja tällöin muilta ulkopuolisilta tahoilta saatavan projektirahoituksen osuus on kasvanut. Tukiyhdistys on tietoinen siitä, että mahdollinen jatkorahoitus päätetään hankkeesta saatujen kokemusten perusteella pilottivaiheen aikana tai sen päätyttyä.

Ohessa olevaan talousarvioon on koottu Checkpoint Helsingin toiminnan vaatimat menot vuosille 2013-2015. Esitämme kaupunginhallitukselle, että Helsingin kaupunki tukee Checkpoint Helsingin toimintaa 950 000 eurolla. Summa varataan organisaation toiminnan käynnistämiseen pääasiassa vuosille 2013 ja 2014. Tukiyhdistys hakee lisäksi jokaiselle vuodelle ulkopuolista rahoitusta, jonka osuus on kirjattu talousarvioon. Ulkopuolisen rahoituksen suuruudesta riippuen Checkpoint Helsinki voisi tarvittaessa käyttää kaupungin määrärahaa myös vuoden 2015 toimintaan.

Pilottivuoden aikana resursseja tarvitaan toiminnan aloittamiseen liittyviin menoihin: henkilökunnan palkkaukseen, työskentelytilojen ja muiden työn edellytysten hankkimiseen sekä syksyn pilottiprojektien ja seminaarin tuottamiseen. Lisäksi talousarviossa on huomioitu, että pilottivuoden jälkeistä toimintaa kehitetään vuoden 2013 aikana. Vuoden 2013 jälkeen teostuotantoihin varattavat määrärahat kasvavat, kun sisällöntuotanto vakiintuu ja tuotettavien teosten määrä kasvaa.

Perustelut ohessa olevan talousarvion menoluokille

Henkilöstökulut

Toiminnanjohtaja / luova tuottaja. Johtaa Checkpoint Helsingin organisaatiota ja koordinoi teostuotantoa. Hän vastaa budjetoinnista ja toimii organisaation muiden työntekijöiden esimiehenä.

Tiedottaja. Suunnittelee ja toteuttaa taidetuotantojen ja organisaation toiminnan tiedotuksen sekä kotimaiselle että kansainväliselle kentälle. Alusta asti on tärkeää tavoittaa niitä yleisöjä, jotka eivät ole valmiiksi kiinnostuneita nykytaiteesta ja saada heidät löytämään Checkpoint Helsingin toiminta. Tiedottaja hoitaa myös organisaation sisäistä tiedotusta.

Peda/dokumentointi. Yleisötyötä ja teosdokumentointia hoitava henkilö vastaa pedagogisen ohjelman suunnittelusta ja toteutuksesta. Tehtävä liittyy erilaisten yleisöjen huomioimiseen ja taideteoksen elinkaaren avaamiseen. Tarkoituksena on perustaa pedagogiseen työhön keskittyvä kokopäiväinen työsuhte, jonka kustannukset jaetaan puoliksi yhteistyökumppanin kanssa.

Toimistosihiteeri (osa-aikainen). Luovan tuottajan ja tiedottajan avustaminen toimiston käytännön rutiineissa.

Tuotantojen kuratointipalkkiot. Kansainväliseltä taidekentältä valittavat kuraattorit linjaavat ja suunnittelevat Checkpoint Helsingin toimintaa. Teostuotannot edellyttävät kuraattorien sisällöllistä osaamista, joka tukee taiteilijoiden suunnittelu- ja ajatustyötä.

Checkpoint Helsingin perustoiminnot

Toimisto ja galleriatila. Työntekijöiden työskentelytilan ja yleisölle avoimen galleriatilan tilavuokrat. Galleriatila on infopiste, joka auttaa yleisöä löytämään kaupunkitilassa sijaitsevat teokset. Tila toimii myös Checkpoint Helsingin projektitilana ja toiminnan näyteikkunana. Sitä voidaan käyttää joustavasti esim. pienten näyttelyiden, keskustelutilaisuuksien ja taiteilijoiden teosprosessiesittelyjen tapahtumapaikkana. Galleriatila toimii myös muita Helsingin taidetoimijoita palvelevana tiedotuskeskuksena, joka kertoo turisteille ja kaupunkilaisille ajankohtaisista näyttelyistä ja tapahtumista.

Toimisto, vakuutus ym. Toimisto- ja galleriatilan toimintojen ylläpitoon liittyvät kustannukset: sähkö, internet, puhelin, postituskulut, siivouskulut, vakuutukset.

Perustamiskuluja. Toimiston perusinfrastruktuurin rakentaminen täytyy aloittaa alusta, mikä edellyttää monia kertaluonteisia hankintoja: laitteet ja ohjelmat, kalusteet, toimistotarvikkeet ym. Toiminnan kasvaminen ja vakiintuminen vuoden 2013 jälkeen edellyttää, että resursseja varataan myös vuosille 2014 ja 2015.

Verkkosivut. Verkkosivuja käytetään toiminnan tiedottamisen välineenä ja teosdokumentaatioiden arkistona. Jälkimmäinen on Checkpoint Helsingin keskeisiin tavoitteisiin liittyvä toiminto ja se vaatii asiantuntevan ja innovatiivisen suunnittelutyön, toteutuksen ja ylläpidon, jotta sivut tukevat myös taideteoksen elinkaaren avaamista. Palvelu saatetaan ostaa yritykseltä tai palkata tuntityöntekijä.

Kansainväliset matkat (20 kpl/vuosi). Helsinkiin kutsuttavien kuraattorien ja pilottiprojekteja valmistelevien taiteilijoiden matkat. Helsinkiin tutustuminen on välttämätöntä, jotta kansainväliset taiteilijat ja kuraattorit voivat verkostoitua paikallisiin toimijoihin ja suunnitella varta vasten kaupunkiin toteutettavia uusia teoksia.

Tiedotus. Tiedotukseen varattavilla resursseilla taataan, että yleisö löytää Checkpoint Helsingin tuottamat teokset. Varoja tarvitaan visuaalisen ilmeen kehittämiseen ja graafiseen suunnitteluun, ja erilaisten tiedotusmateriaalien valmistamiseen ja painattamiseen. Tiedotukseen varataan resursseja myös Checkpoint Helsingin julkaisutoimintaa varten. Julkaisutoiminnan tarkoitus on tukea teosdokumentaatiota ja teosten elinkaaren avaamista.

Teostuotannot

Tuotanto ja materiaalit (sis. taiteilijapalkkiot). Tilattujen teosten syntymisen edellyttämät kulut: tuotantotuki, kuten tuottajat ja muu työryhmä, joka avustaa taiteilijaa teosten teknisessä toteutuksessa, julkisten teosten lupa-asioissa ja muissa käytännön järjestelyissä. Näitä palveluita voidaan ostaa yrityksiltä tai palkata projektityöntekijöitä tuntipalkkioperusteisesti. Kohtaan lukeutuvat myös teosten vaatimat materiaalit ja toteutuksen vaatimat tilat, kuten ateljeet ja erilaiset työpajat ja kuvausstudiot sekä taiteilijoille maksettavat palkkiot työskentelystä. Teostuotantoihin varatut resurssit ovat Checkpoint Helsingin ydintoiminnan, uusien teosten tilaamisen ja tuottamisen edellytys. Toiminnan tavoittelemalla kansainvälinen taso edellyttää, että tuotantokuluihin varattavilla resursseilla saavutetaan asetetut tavoitteet.

Dokumentointi ja pedagoginen ohjelma. Tuotettavien teosten eri vaiheita dokumentoidaan esimerkiksi dokumenttielokuvien keinoin tai muilla eri teosten tarpeisiin sopivilla tavoilla. Teosdokumentointi on pysyvä osa Checkpoint Helsingin toimintaa ja tarkoitus on dokumentoida jokaisen tuotettavan teoksen elinkaari. Toimintaan liittyy myös pedagoginen ohjelma, joka sisältää mm. työpajoja. Dokumenttimateriaali on nähtävillä Checkpoint Helsingin verkkosivuilla. Palvelu saatetaan ostaa yritykseltä tai palkata projektityöntekijöitä tuntipalkkioperusteisesti.

Open call (2013) ja luonnospalkkiot. Taiteilijoille, joita Checkpoint Helsinki pyytää jatkokehittelmään teosehdotuksiaan, maksetaan palkkio teossuunnitelmista. Vuoden 2013 meno liittyy avointen teosideahakujen perusteella valittujen ehdotusten luonnospalkkioihin.

Kansainvälinen seminaari (2013). Checkpoint Helsingin kansainväliseen lanseeraukseen liittyvä kahden päivän tapahtuma, joka järjestetään yhteistyössä Kiasman kanssa elokuussa 2013. Kulussa on huomioitu seminaarin asiantuntijavieraiden palkkiot ja matkakorvaukset.

Produktiotilat. Teokset esitetään jokaiselle parhaiten soveltuvassa esityspaikassa. Siksi erilaisten näyttelytilojen vuokrien maksuun varataan resursseja.

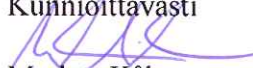
Kansainvälisiä vertailukohtia

Yksi kansainvälinen vertailukohta Checkpoint Helsingille on Liverpoolin biennaali vuodelta 2010, joka toimi samankaltaisen rahoitusrakenteen ja saman kokoluokan budjetin varassa kuin Checkpoint Helsingillä on ajateltu täysmittaisena olevan. Biennaalin perusrahoitus tulee Liverpoolin kaupungilta ja valtion Arts Councililta, minkä lisäksi se hakee projektirahoitusta eri tahoilta. 2010 järjestetty biennaali toi kaupunkiin 628 000 vierailijaa, jotka käyttivät vierailullaan rahaa yhteensä 27,2 miljoonaa puntaa. Vuoden 2010 biennaalin on laskettu tuottaneen Liverpoolin kaupungille yhteensä 17,1 miljoonaa puntaa. (Lähde: England's Northwest Research Service: Liverpool Biennial 2010 Visitor Profile and Economic Impact)

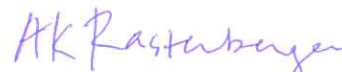
Artangel on vuonna 1985 Lontooseen perustettu nykytaideorganisaatio, joka tilaa ja tuottaa usein tilapäisiä paikkasidonnaisia teoksia erilaisiin julkisiin tiloihin. Teoksia on nähty esimerkiksi tyhjässä tavaratalossa, puistoissa, hylätyissä teollisuusrakennuksissa, metroasemilla ja televisiossa. Artangelin tuotannot ovat madaltaneet yleisön kynnystä tutustua nykytaiteeseen ja moni teos on noussut laajojen yleisöjen puheenaiheeksi. Tuotannot toteutetaan taiteilijalähtöisesti ja organisaation tehtävä on löytää keinot ja tarjota tuki taiteilijoiden visioiden toteuttamiseen. Viimeisen 20 vuoden aikana Artangel on tuottanut n. 70 teosta ja monia niistä on pidetty brittiläisen nykytaiteen merkkiteoksina. Organisaatio toimii yksityisten rahoittajien turvin. Artangel on esitelty muiden Checkpoint Helsingin toimintaidealle inspiroivien esimerkkien tavoin esiselvityksen liiteosassa.

Toivomme myönteistä suhtautumista hankesuunnitelmaamme ja sen rahoittamiseen. Annamme mielellämme lisätietoja ja tulemme kertomaan suunnitelmistamme.

Kunnioitavasti

Markus Kähre
puheenjohtaja

Checkpoint Helsingin tukiyhdistys ry.

Anna-Kaisa Rastenberger
varapuheenjohtaja